

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
 Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.
 Pentru monarhie:
 1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
 1 an 14 fl.
 Pentru România și strălătatate:
 1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci
 Abonamente se fac numai plătinindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.
 Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.
 Se prenumără și la poste și la librării.
 În România:
 la dl Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.
 Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază
 Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Decembrie st. v.
 cu prețurile din capul foii —
 invită
 Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Falimentul moderatilor.

Sub titlul de mai sus un excelent amic al nostru, bănațean din generația tinăre și viguroasă, ne trimite un articol, al cărui cuprins îl primim fără nici o rezervă.
 Facem o singură observație: privitoare la titlu.
 Credem, că azi nu mai există moderati, ci numai o clică mocsonyistă.
 De grupare a moderatilor putea fi vorba, când cu dl Mocsonyi erau și băbații din generația tinăre, care au în mâinile lor viitorul Banatului. Azi însă, când venerabilul protopop al Orșovei, dl M. Popovici a presidat el însuși memorabila adunare dela 28 Noembrie, contra căreia se ridicase dl Al. Mocsonyi, când Bănațeni de valoare și de viitor ca Dr. G. Popovici, Dr. St. Petrovici, Dr. Manguica, Roșu, G. Lazar, Dr. Oprean etc. etc., merg și ei cu grosul armatei partidului național, — grup de Români moderati nu mai există, ci există numai o clică compusă din resuțați ca Babeș și Pavel Rotariu, căror zadarnic li-se va inocula virusul Branice, rămân tot clică mocsonyistă de cea mai detestabilă specie.
 Asta-i părerea noastră privitoare la titlul articolului ce urmează.

Huiduți de toată lumea românească conștientă și înțelegătoare, cei vre-o câțiva credincioși ai dinastiei Mocsonyi au dat de ripă: au ajuns cu „politica“ lor la faliment și încă la un faliment rușinos.

Din mulțimea de probe una, cea următoare, este suficientă pentru-ca să convingă și pe cei mai puțin orientați de adevărul aserțiunii noastre.

„Dreptatea“ din Timișoara, după-ce ne înjură într-o serie de articole, publică mai deunăzi pe pagina a 6-a un fel de „concurs pentru stabilirea unei noue direcții politice naționale“. Fenomenul concurs poartă titlul „Quid nunc?“ și se adresează la „ilustratii“ moderatilor, invitându-le să-și deie ale lor păreri, că adevărul, ce se face moderatilor, pentru-ca ei să salveze situația!!

Mila te cuprinde, când citești prosa asta fără duh, prosă ce nu putea eși, decât din creerii obosiți ai vre-unui moderat de bastină.

Care va să zică, grupul Mocsonyi-Lumină (terminul e al „Dreptății“), după-ce își largise călcile căutând să ne convingă, că nu e oportun să mergem la Viena, că nu e oportun să atragem atenția lumii mari asupra cauzei noastre, că nu e oportun să ținem adunarea dela Sibiu, — vine acum și constată, că în creerii bieților moderati, cu mocsony-Lumină în frunte, e — besnă.

De jalnică tragedie pentru naivii, care tot își mai închipuiau, că Mocsonyestii vor fi știind ce vor!
 Dar' să deosebim: Magnatul Mocsonyi Sándor știe prea bine, ce face, pentru-că nu de geaba este această ilustritate bănațenească membru al — Casei Magnaților, rubedenie cu odrasle arpadine și prieten intim al celor mai turbați maghiarisători.
 Nu de geaba este domnul Mocsonyi Sándor — „Lumină“ — „per tu“ cu „amicii“ Românilor, ca cu d'ale de Horváth Gyula, în al cărui ziar se putea ceti mai anul trecut o scrisoare politică a domnului Mocsonyi către acelaș Horváth, și care scrisoare se începea cu dragăstosul „Kedves Barátom“.

Deci să fie bine stabilit, că dl Mocsonyi, care căuta să țină prin agentul seu Vicențiu Babeș, partidul național ani de-arindul în letargie, el, care nu s'a ivit între „seine Wallachen“, decât atunci, când avea interes să-și împedee de a merge la Viena, el, care și mai deunăzi căuta să facă imposibilă adunarea dela Sibiu, pentru-că știa că ideile d-sale lansate în conferințele dela Arad au să fie huiduite în adunare, el, acest ilustrisim domn Mocsonyi-Lumină știe foarte bine ce face, dar' și poplul românesc 'i-a prins gândurile d-sale și s'a lăpădat de el, ca de un om politic primejdios mișcării noastre populare.

De aci se explică menagiarea excepțională, de care se bucură acest pretendent la șefia Românilor, în presa Maghiarilor.
 Dar' dacă mamelucii acestei celebrități vestejite nu știu și nu înțeleg despre ce e vorba în lumea aceasta, să nu se iee la ceartă cu noi, ci cu facultatea lor proprie de a vedea și înțelega lucrurile.

Dar' este în firea mamelucilor, fie ei Egipteni, fie Europeni, a nu pricepe planurile șefului lor!
 Dovadă cunoscută maximă a unui mameluc-mocsonyist dela Lugoj, care zicea: „Când a gănjit Sándor, noi nu mai avem dreptul să gănjim!“
 Scurt și lămurit.
 Știm că toate acțiunile ilustrului domn Mocsonyi de a paralisa mișcarea

națională au fost sevrșite cu un întreg aparat de frase calde naționale.
 Cum vrei dar', ca niște bieți mameluci să știe deosebi frasa goală de fapta pozitivă, forma de fond?
 Așa se face, că cei vr'o câțiva crai dela Răsărit, care mai alcătuiesc azi „garda“ românească a magnatului unguresc Mocsonyi, nu aud, nu ved, nu știu ce fac, și în deplorabila lor confușiune, după-ce constată, împreună cu simandicoasa „Baba-Cloașă“ dela Brașov, că adevărul „situațiunea e încurcată“, hotărăsc a propune o nouă direcție politică-națională — pe pagina a 6-a a „Dreptății“...

Firește, că „Sándor, care a gănjit“ deja, nu se coboară la aceste lăpștanicești discuții politico-diplomatico-mistice-cabalistice, ci din olimpicul seu Buen-Retiro dela Bircșiș privește, cu un zimbet de suveran dispreț, la „politica“ ce o îndrugă lacheii sei naționali — pe pagina a 6-a a Monitorului dinastiei mocsonyiene. Ce o fi zicend ilustrul diplomat? Parcă flaud: „Meine Wallachen sind doch rechte Affen!“
 Ce tristă priveliște!
 Când stai și îți dai seamă de efectele epocale ale campaniei noastre memorandiste, când te gândești la nivelul la care a ajuns chestiunea românească în presa europeană, când înțelegi dificultățile create Ungurilor de falanga noastră de băbații, care prin ideile și acțiunile lor pozitive au adus chestiunea națională până în pragul soluțiunii, — și pe de altă parte, când îți aduci aminte de frasele „solidarității“ și de opintele moderatilor de a oprî avântul acestei mișcări populare, îți e parcă rășine, că se mai găsește astăzi Români, care au obrazul nu să se scuse, ci să voească a rehabilita pe „diplomatul“, care își bate joc și de ei și de întreaga mișcare românească!
 Dar' mamelucii mocsonyisti nu resonancează, căci nu le este dat lor a pute rezona.
 Ei, săracii, vociferează, țipă și „debat“ pe pagina a 6-a a „Dreptății“ direcția „politico-diplomatică“, ce trebuie să urmeze de aci înainte — ei și partea mai saraică de duh dintre cetitorii acelu ziar.
 Dar' conclusia de până acum a ingenioaselor desbateri se resumă în următoarele adevăruri eterne, dezbate de un oare-care P. R. pe pagina cu pricină:
 „Mocsonyi e lumină,
 „Mocsonyi e lumină noastră,
 „Trăească Mocsonyi-Lumină!
 „Trăească Mocsonyi-Lumină noastră!...“

Evident, că dacă „politica“ moderatilor e azi atât de importantă, în-cât direcția ei chiar nu se mai discută, decât pe pagina a 6-a a „Dreptății“, alături cu „Mersul Trenurilor“, ear' direcția aceasta nouă se exprimă prin spirituala frasă „Mocsonyi-Lumină“, asta va să zică politica de lachei în faliment.
 Dar' poporul românesc poate fi mulțumit, că a scăpat odată de elica aceasta de fanfaroni și Don Quichoți „diplomatici“, care vecinic se plimbă prin tîrguri cu vifeimul „solidarității“ și vecinic căută să înource, conștienți și inconștienți, ori-ce acțiune politică-românească.
 Sperăm, că toate elementele serioase din Bănăt, care știu să apretieze această manifestată impotență politică a moderatilor, vor înțelega cu o oră mai înainte, că trebuie să facă o selecțiune politică între Români din Bănăt.
 Mamelucii cu cultul fetișismului mocsonyist la o parte, și Români întregi ai Bănătului în altă parte.
 Pentru-că ar fi o vecinică rușine, ca lumea să creadă, că prosa scârboasă și stupidă a lacheilor lui Mocsonyi ar reprezenta vederile inteligenței populațiunii românești din Bănăt.
 Convinși de naționalismul viu și de deșteptăciunea firească a Românilor din Bănăt, noi credem, că vor ave și destulă putere pentru a se desface odată de tutoratul arrogant al cetei mamelucilor și rîi și proști.
 (D-i.)

„Desvélirile“, pretinse „adevăruri“ (!) ale „Dreptății“, asupra cărora fi este greu omului să insiste, au dat presei maghiare prilegiu la multe teorii.
 Cu una va fi de sigur mai puțin mulțumit publicul românesc. „Magyar Hirlap“, făcend extrase din conștuții articoli, fi dă, basată pe cuprinsul lor, ca probă, că mișcarea noastră din România se produce, — că prin urmare nu la noi s'a născut cauza.
 Eată ce scrie anume „Magyar Hirlap“ dela 10 Decembrie:
 „E felelte épületes leleplezgetéseköl mi a magunk részéröl csak azt látjuk bebizonnyitva, a mit már régen és folyton állitunk, t. i. hogy az egész oláh kérdést nálunk külföldröl és nevezetesen Romániából érkező pénzén csinálják és szitják áltálaban.“
 Iși îndeplinește bine misiunea organului Casei Mocsonyi.
 Se adună! Casa Mocsonyi își caută tovarășii, doar'-doar' va drege falimentul. Astfel organul ei, în numărul dela 4/16 Decembrie publică un articol al dlui Partenie Cosma, care după-ce se declară și d-sa, că

FOIȚA „TRIBUNEI“

Domnișoarelor române

Impresionate pentru purtarea colorilor naționale.

— 12 Decembrie 1894. —

Totul pentru națiune!

Dela margini pân' la margini
 Răsbăteau înviforate
 Strigăte 'mbărbătătoare,
 Din mari piepturi pomitoare,
 La grea luptă chemătoare:
 Glas de frate căută frate!
 Căci în vetrele străbune
 Dușmani negri amenință,
 Și ne-au pus picioru 'n prag
 Să ne sfărâme șirag
 Tot ce-avem noi scump și drag:
 Limbă, nație, credință!
 Cresc ca din pământ luptacii!
 Focuri ard prin văi, pe dealuri...
 Pe câmpia-Ardelenescă
 Gata-s toți ca să primească
 Să respingă, să isbească
 Ale dușmanului valuri!

Lupta s'a încins, și-i cruntă!
 Bate 'n româneasca mare
 O furtună 'ndușmănită,
 De demoni călăuzită,
 Vrënd să sfărme și să 'nghită
 Tot ce scump Românul are!

Peste apele 'nvrăjite
 Fulgere despicătoare
 Lunecă, ca să isbească
 În falanga românească,
 A ei barce să zdrobească
 Cu întregi a lor comoare!

Ca eroi se țin cărmacii!
 Mii alegără, prind, și-ajută!
 Dar' furtuna greu isbește,
 Cât puterile slește, —
 Și în piepturi încolțește
 Tot mai mult o teamă mută...!

Când de-odată 'n fundul zării
 Să ivesțe 'nfăcărâtă:
 O falangă de fecioare,
 Mândre ca o sərbătoare,
 Și în ochi cu foc de soare
 Și cu frunte înălțată!

Ele vin; și 'n a lor cale
 Fac vënduhul să răsună
 De un glas ce 'ntinerește,
 Ca din corn de-argint răsună,
 Și 'ndemnând el porunceste:
 „Totul Pentru Națiune!“

Sunt aproape! Pe piept toate
 Poartă mândre trei colorii
 De cari inimă-ți sălțează!
 Spre luptaci înaintează,
 Și viteze-i presărează
 Cu ghirlande și cu flori!...

Erați Voi; și-a Voastre toate
 Sorioare eroine,
 Alergând mâna s'o dați
 Celor în vârtej luați
 Luptători — părinți și frați —
 Pentru-a 'ntreg neamului bine!

Ear' din clipa fericită
 De vitează alipire:
 S'a ntreit în inimi focul!
 Și de-atunci peste tot locul
 Și curagiul și norocul
 Mare e 'ntr'a luptei șire!

Azi de teamă nu se știe!
 Cum se ști? Când ai aproape
 Îngerii cu-a lor cântare:
 Mergi voios în lupta mare,
 Și de caz: cu nepăsare
 Lași sub glii să te îngroape!...

Dar' nebulun vârtej prins-a
 Și-un mănunchiu drag dintre Voi!
 Voi a-ți ris cu-veselie
 Și-a-ți răspuns superbe: fie!
 Pentru neam și-alui mândrie
 Pătîmim cu drag și noi!

De Voi mândră, Românieca
 Fericită lumii spune:
 „Eată-mi scumpele fecioare
 De curagiu însufătoare,
 Care strigă viu sub soare:
 „Totul Pentru Națiune!“

Sibiu. Ioan Moța.

„Nuci în părete“.

(Sfaturi și aduceali de minte de Nicolae Potriveală.)

Nu te e-mociona nici-când în politică, ci rămâi cu sânge rece, căci „graba strică treaba“.

Mai bine rămâi dascăl cinstit, dacă nu te pricepi la politică, căci altfel curënd o să te „branisovești“.

Dacă ai o voce bună, poți fi sigur de strălucit succes în concertul chestiunii naționale, și nu-i nevoie să fi absolvat școala vre-unui conservator din România.

Privită chestiunea noastră dela fântăna din strada Măcelarilor, partidul național-liberal se pare Ruș-ofil, din contră conservatorii apar într-o lumină foarte „Cosma-polită“, după-cum fi vrea și dl Petre Carp.

Când aștepti cu grabă vr'o știre politică (fie și numai dela Răsinar) te consiliezi

cum avea aerul să vestească dl Nicu Filipescu.

Continuând firul raportului întrerupt atuncia, notez că în ședințele de Mercuri, Joi și Vineri au mai atins, după dl B. S. Delavrancea chestia națională următorii oratori: C. C. Arion din majoritate, Anastase Stolojan dintre liberali și ministrul afacerilor străine dl A. Lahovary. Până se vor publica aceste discursuri în tot cuprinsul lor, vă trimit deocamdată următorul resumă:

Di B. St. Delavrancea, continuând Mercuri, discursul său, arată din nou, cu acte și citate, că ministrii conservatori au negat legitimitatea aspirațiilor fraților de peste munți și adevărul persecuțiilor de care se plâng. A susținut mai departe, că în chestia națională guvernul a observat o continuă duplicitate, voință atât să satisfacă opinia publică românească, favorabilă mișcării naționale, cât și să-și câștige bunăvoința guvernului din Budapesta, în interesul menținerii sale la putere. Aceasta o dovedește în prima linie cu afacerea dela 14 Septembrie a studenților ardeleni bilete de liber percurs, ca să satisfacă opinia publică română, iar de altă parte li-a interzis ca să vină la București, ca să satisfacă pe Unguri; cum apoi i-a oprit cu trenul într-o gară, dar în urmă i-a lăsat să se sosească, cu întârziere de mai multe ore, cum poliția a stins felinarele de pe Bulevard, dar tot n'a suprimat cu totul manifestația, cum apoi prefectul poliției a fost desciuit, dar a doua zi înaintat în altă funcție mai mare etc., tot lucruri de duplicitate, cu care se se poată justifica atât înaintea Românilor cât și înaintea Ungurilor.

Că actualul guvern și actuala majoritate n'au sentiment și durere pentru chestia națională, se vede, zice mai departe dl Delavrancea și din atitudinea lor față cu țeranii, pentru care nu a făcut nimic spre a le îmbunătăți soarta, ci din contră, când țeranii s'au răsculat astă-primăvară, din pricina birurilor grele, guvernul a pus armata să-i împuște, chiar fără obiectivele trei somații. Și cum se și aibă guvernul și majoritatea sentiment pentru chestia națională în general și pentru chestia țeranilor în special, când ea este compusă din oameni care nu cunosc obiceiurile poporului, nu-i știu durerile, ba sunt chiar miniștri, care pe banca ministerială au învățat românește. Discursul dlui Delavrancea a avut cel mai mare efect atât asupra majorității, cât și a partizanilor sei proprii, ceea-ce arătau contrazicerile și întreruperile permanente a celor dintâi, cât și aplausele une ori furtunoase ale acestor din urmă. Presa încă se ocupă de trei zile în continu cu dl Delavrancea, în special cea guvernamentală și cea afiliată guvernului îl atacă cu o vehemență extraordinară, care este un foarte bun măsurător al efectului extraordinar al primului său debut parlamentar.

După dl Delavrancea a vorbit, tot Mercuri, până la sfârșitul ședinței, dl C. C. Arion, membru al fracțiunii jurnaliste-guvernamentale, fost liberal la începutul carierei sale politice, iar astăzi candidat de ministru. În chestia națională domnul Arion, care altcum și-a predat discursul cu multă vervă, a polemizat aproape exclusiv cu dl Delavrancea, făcând un lung rechisitor de recriminări liberalilor și susținând că acestia exploatează chestia națională pentru interesele lor de partid, căruia îi contestă chiar dreptul a se numi național-liberal. În meritul cauzei dl Arion a pledat, contrar ideilor emise de dl N. Filipescu, pentru neintervenirea guvernului în favorul Românilor subjugăți, zicând că afa-

— deși se pare național — folosește mai bine sîrma statului, decât „Telegraful român”.

Efectul răpăosului de Duminecă l'am găsit mai tare la „Dumineca” din Timișoara, care și-a închis pleoapele vitrinei de tablouri (sau mai bine de: probe de vax.)

Acum că s'a găsit comoara lui Iancu, cred că nu mai e nevoie de colecte. Bietul Iancu își poate pune acum singur crucea națională.

„Gazeta Transilvaniei”, după sprintenul stil în care debutează, ar trebui să-și schimbe numele în „Gazeta Transilvaniei”.

Seminar, plural: Seminare, judecând după cel din Sibiu, pare a se deriva dela: *semn* n'are!

cerile acestora sînt afaceri interne ale Ungariei, iar intervenirea ar pute să aducă guvernului și României umiliri față cu vecinul său puternic. Mai departe dl Arion și-a dat multă silință să dovedească, că conservatorii au cele mai mari simpatii pentru frații subjugăți și sînt cel puțin tot atât de buni naționaliști ca și liberalii. Ear' acuzările aduse de liberali, că guvernul ar fi trimis emisari la „moderați” sau ar fi intervenit în alt chip contra intereselor partidului național de peste munți, dl Arion le-a negat cu desăvîrșire. Asigurările d-sale în această privință ar pute fi primite cu satisfacție de cetitorii „Tribunei”, dacă nu ar mai avea o codiță. Dl Arion însuși în același timp s'a străduit să dovedească, că și „moderații” de peste munți sînt tot atât de buni Români ca și aderenții direcției comitetului național. Cu citate din „Dreptatea” etc. a voit să dovedească aceasta și în special că n'ar fi nici o deosebire între dl Dr. Rațiu și dl Al. Mocsonyi, afirmând, că acest din urmă s'a oferit să apere pe cel dintâi în procesul Memorandumului (?). Această ciudată apărare a „moderaților” fără îndoială ne face să primim cu unele rezerve asigurările de dragoste ale dlui Arion și veți vedea mai la vale, din discursul dlui ministru Lahovary, că bănuiele noastre sînt legitime.

Joi, în 13 Decembrie a vorbit dl Anastase Stolojan, unul din cei mai importanți membri mai de vîrstă ai liberalilor. Și d-sa a atins chestia națională, în care privință scopul său principal a fost să dovedească, că acușățiunile aduse guvernului de liberali și în special de dl D. A. Sturdza în cunoșcutele sale discursuri asupra chestiei naționale, sînt cu desăvîrșire întemeiate. Mai departe dl Stolojan s'a arătat și din partea d-sale aderent al părerii că chestia națională este chestia neamului românesc și că prin urmare România este dator să springăască aspirațiile Românilor subjugăți.

Ieri în 2/14 Decembrie a vorbit aproape întreaga ședință dl ministru de interne Al. Lahovary. Și d-sa a vorbit pe aceeași temă ca și de C. C. Arion, cu deosebire numai, că dl Arion a polemizat cu dl Delavrancea, pe când dl Lahovary a polemizat cu dl D. A. Sturdza, care nu face parte din cameră, ci din senat. Încolo dl Lahovary a făcut liberalilor aceleași recriminări (expulsiunile dela 1875, dizolvarea societății „Carpații” etc.) și s'a declarat același aderent al neintervenirii. Chiar și protecția „moderaților” a luat-o dl de Lahovary la fel cu dl Arion, cu deosebire numai că a fost mai sincer ca cel dintâi, și a mărturisit care este rostul acestei protecții. Dl Lahovary a spus adecă, la sfârșitul discursului său, că își închipuște rezolvarea chestiei fraților ardeleni astfel: Se vor uni elementele moderate, atât dintre Români cât și dintre Unguri și vor face pace, făcând dreptate și împlinind pretenșiunile legitime ale amînduor părți. Căci este părerea d-sale nestrămütată, că orice chestie o agită cei vehemenți, dar o tranșează cei moderați, chibzuind cu sînge rece ce este bine și ce este reu, ce este posibil și imposibil.

Până aici corespondentul nostru. Noi mai adaugem, că această sinceră mărturisire varsă multă lumină peste o mulțime de întrebări asupra situației noastre politice.

Și de aceea credem, că cu toții avem să fim recunoscători dlui ministru Al. Lahovary că a făcut-o. Acum înțelegem și apărarea „moderaților” și furia acestora contra dlui A. D. Sturdza. Acuma înțelegem tot.

Cu aceeași francheță trebuie să asigurăm însă pe dl Al. Lahovary, că zadarnică îi este toată silința. Pe „moderați” nici chiar „otoritatea” d-sale nu-i va ridica în veci în fruntea Românilor din Transilvania și Ungaria. Prin urmare este numai o aparență serviciul ce face cu asemenea declarații moderaților și — Ungurilor.

Un răspuns.

A făcut mare cas „Gazeta” cu telegrama ce a primit dela iubitul nostru amic Dr. V. Lucațiu. Pretindea că marele martir ne-ar fi desavuat pe noi.

L'am invitat să publice textul telegramei, din care spuneam că o să ese tocmai contrarul: că adecă iubiții nostri martiri deplâng atitudinea „Gazetei”.

Dl Aurică Murășianu n'a publicat textul telegramei, ci polemizînd — ori mai bine: injurîndu-ne ca o babă rea de gură — în nrul dela 2/14 Decembrie, zice:

Dacă cunoașteți telegrama mai bine ca noi, de ce nu publicați voi textul ei, ca să ne dați de minciună.

Ii facem azi această plăcere. Eată textul telegramei:

Esența exactă, forma nu. „Dreptatea” nu reflectez, „Gazeta” deplângem nemângăiași.

Ei, dl Aurică, te-am prins cu minciuna?

Persoana, care ne comunică textul telegramii iubitelui nostru amic Dr. V. Lucațiu, ne scrie încă:

Așa se vede, că Aurică a fost foarte frapat de verdictele din închisoare, eară vorba popii (Lucațiu) i-a căzut pe frunte și l-a lovit greu.

De sigur, că a rămas și frapat și lovit greu!

Și ce zice dl Murășianu la următoarele scrise ale „Luptei Naționale”, al cărei redactor numai de parțialitate nu se poate acuză?

Eată ce scrie numitul organ național din România despre „Gazeta” și „Dreptatea”:

Atitudinea „Gazetei Transilvaniei” dela Brașov și a „Dreptății” din Timișoara, față cu ultima întrunire a Românilor la Sibiu, a produs la noi în România o impresie penibilă.

Toată lumea se întreabă cu drept cuvînt, dacă aceste ziare românești mai stau în serviciul națiunii române de acolo, sau au trecut cu tot bagajul la guvernul din Pesta. Pentru-că ele joacă același trist și nenorocitor rol ca și foaia negatului din Cluj, Moldovan Gergely și ca și „Poporul” renegatului din Pesta.

De aceea mai toate ziarele noastre din România au vestejit în terminii cei mai aspri purtarea acelor două foi românești de dincolo. Ear' publicul cel mare, indignat la rîndul său de neromânească și vrășmășească lor atitudine, a încetat a le mai da sprîngul de care au nevoie.

La noi în Brăila de exemplu „Dreptatea” nu e cunoscută, căci nu vine în nici un exemplar.

Cât pentru „Gazeta”, imediat după adunarea din Sibiu a fost refuzată de președintele Ligei locale, de domnul A. Drumer și de alții.

Ear' acum puținii cetitori, ce-i mai are „Gazeta” îi pregătesc surprisă printr-o scrisoare, ce vor trimite redacției din Brașov, desaproband purtarea „Gazetei” și invitând administrația să înceteze cu trimiterea foii.

Vom publica la timp acea scrisoare, constatăm însă până atunci, că au început să se adeverească vorbele noastre, că dl Murășianu pregătește ziarului său un momentare, dar nu de primul rang.

Ceea-ce se întimplă „Gazetei” la Brăila, de sigur că se repetază și în celelalte orașe ale țerii noastre. Și aceasta e răsplată cea mai bună pentru un ziar, care își uită datoriile sale românești. Disprețul public va fi de sigur mai puternic, decât ajutoarele, ce s'a obicinuit dl Murășianu a le primi pe sub mână.

Secretul epistolilor violat.

Ceea-ce face guvernul ungar cu epistolile venite nouă din străinătate, este nu numai un abus nelegiuit, dar și o violare a convenției postale internaționale.

Print'un ordin dat de ministru Lukács, oficiile postale au drept să desfacă orice-ce scrisoare sosită din străinătate, scrisoare, care ar fi bănuită, cum zice „Pester Lloyd” de ieri.

Ordinul a și avut efect.

Din Abrud amicul nostru Dr. V. Fodor ne scrie:

Abrud, în 15 Dec. 1894.

Iubito amice!

Azi am primit nouă surprindere. Dela șeful oficiului postal de aici primesc un fel de citare, ca să mă prezentez la 11 ore a. m. căci a sosit la adresa mea o epistolă închisă dela București. Ca să te convingi îți alătur și avizul în original... La timpul hotărît m'am și prezentat în locul oficiului postal. Șeful postal îmi arată în prezența căpitanului orășenesc o epistolă cu data din București și mă reoacă să o desfac în prezența lor, căci e băneală, că adecă epistolă conține scrisori interzise. Văzînd epistola, l'am întrebat pe șeful postal că de unde știe, că conține lucruri interzise. Răspunsul i-a fost, că dela graniță este avisat și în urma ordinațiunii ministeriale trebuie să o desfac în prezența lor. I-am răspuns, că epistolile

adresate mie nu sînt dator să le desfac în prezența nimărui, căci neg că ar fi lucruri interzise și l'am recercat să-mi predee epistola intactă căci e proprietatea mea. — Am fost provocat de nou de ambii șefi, că dacă nu vreau să le desfac epistola în prezența lor, să le dau plenipotență în scris, ca să o desfacă ei. Li-am răspuns, că nici astă cerere nu li-o pot împlini și dacă nu vreau să mi-o predee, atunci să dispună de ea cum vreau. Astfel sîrmana epistolă are să se întoarcă ear' pe drumul său obositor până la București.

Grele vremuri am ajuns, de nu mai putem primi nici epistole fără de asistență. Parcă am trăi sub un cabinet noir de nu ne este iertat să primim nici epistole dela frații noștri din România. Nu avem noi oare convenție postală cu România, care să ne garanteze proprietatea intactă a epistolilor?

Casul l'am comunicat și părintelui Sima. Părintele Sima mi-a spus, că și el a primit un astfel de avis, dar nu s'a prezentat la postă, căci era de prisos, după-ce știa că ce mi-s'a întimplat mie.

Dr. V. Fodor.

Noi deasemeni sîntem anunțați, că ni-s'au oprit niște scrisori venite tot din România.

Până unde merge teama guvernanților, mai bine ilustrează următoarea întimplare:

Sămbăta trecută un servitor dela judecătoria cercuală din loc, venind cu o citație, cere ca un membru al redacției „Foi Poporului” să se prezente „azonnal” (numai decăt) la acea judecătorie! Mergînd mai tîrziu un membru al redacției la judecătorie, judele Greiss îi comunică, că procuratura din Sibiu, a fost avisată telegrafic de solgăbirul Ilvei-mari, ca să confişte un pachet ce va sosi de acolo la adresa „redacției” „Foi Poporului”, căci „ingató iratok és más államellenes nyomtatványok lehetnek benne...” (pot să fie întrînsul ceva scrisori agitatoare și alte tipărituri contra statului)! Procuratura a confiscat pachetul; l-a desfacut la judecătorie, a luat protocol și a aflat că nu sînt în el decăt *festésvári ferénești*, lucruri de casă; nici o scrisoare, nici o „primejdie pentru stat”! și așa au hotărît prederea pachetului numai decăt adresatei foi. — Erau adecă lucruri de mână, pînzării, pe cari femeile române din Ilva-mare, Măgura, și Sîn-Iosif le trimiteau pentru tombola din București!

Chestiunea națională

PRESA MAGHIARĂ.

Impregiurarea, că în parlamentul român se discută de mai multe zile chestia națională, dă prilegiu presei maghiare să se ocupe și ea cu această chestiune.

Presa maghiară discută foarte viu cu osebire discursul dlui Al. Lahovary, ministru de externe.

„Budapesti Hirlap” de ieri scrie:

România se nisuesc a face chestiune europeană din stările naționalităților în Ungaria răsăriteană. Oare ajunge-vor ei odată, să agiteze în contra noastră nu numai în presă, ci ca raporturile Ungariei față cu cetățenii ei valahi să se desbată în parlamentele străine și în ministerul de externe ca o parte a chestiunii orientale? Evenimentele europene pot să ducă treaba până acolo, căci în Italia și în Viena unii oratori opoziționali au mai făcut acest serviciu agitatorilor valahi, că adecă au adus în vorbă cearta națională între Maghiari și Valahi. Ear' acuma în București cu prilegiul debaterii asupra adresei de câteva zile curge lupta între opoziția și partidul guvernamental din cauza chestiunii ardeleni. Irredentiștii impută guvernului, că nu face nimic pentru frații asupriți, prin ceea-ce vrea să facă ministerul nepopular...

„Hazánk” dela 16 c. se extinde mult asupra răspunsului dlui Lahovary și sfîrșește astfel:

„Guvernul maghiar ar pute să dobîndească din debaterile actuale ale parlamentului român încă experiență și convingere, că el trebuie să resoalve chestiunea națională românească, ca o chestiune internă a Ungariei și că este o colosală rădăcine de a căuta să o rezolveți cu ajutorul lui Kálnoky sau Lahovary. O politică dreaptă de naționalități constă de sine, avînd înaintea ochilor scopurile statului ungar, sau cel puțin cel dintâi pas făcut spre această politică, prețuște de o sută, de o mie de ori mai mult decăt atacurile voincoase ale dlor Falk Miksa și Berzeviczy Albert în delegațiuni, precum și mai mult decăt toată diplo-

mația dlui Kálnoky. Dacă aici, la noi acasă, vom detrage hrană mișcării naționale a Românilor printr-o politică cuminte și prevăzătoare, atunci chibzuirile parlamentului român despre „chestiunea română” vor deveni copilării ridicole, dar până-ce nu facem asta, până atunci ne va fi serios teamă, că chestiunea națională românească într'adevăr va deveni „chestiune europeană”.

„Egyetértés” sub titlu: „Eșecul daco-românismului” scrie pe o coloană și jumătate numai năzdrăvăni, în care nu se găsește absolut nimic nici serios, nici glumeț de reproduc. Trebuie că articolul a fost scris de un ignorant complet al chestiunii noastre și al raporturilor din Teăr. *moșoda*

„Pesti Napló” în slujbe speciale la Hieronymi, scrie între altele:

„Nu ne-am înșelat în ministru de externe al României. Vorbirea de ieri a dlui Lahovary a desvoltat punctul de vedere al României oficiale în această chestiune spre desăvîrșita noastră mulțumire”...

Și mai la vale ziarul spune:

„Deși întăzariat, totuși nu cu totul tîrziu am căpătat dela ministru de externe al României garanța morală a cuvîntului său, că între România și politica Ligei valahe nu există nici solidaritate, nici contact intern, ba că se evoluează reciproc una pe alta, căci România se nisuesc spre raporturi de vecin pacifice, pe când Liga caută conficte internaționale”.

Semioficiosul „Neues Pester Journal” publică în numărul său de ieri, sub titlu „România și Ungaria”, un articol, în care se ocupă cu debaterile în parlamentul român asupra chestiunii române. Ziarul vorbește mai înainte despre mișcarea română în Transilvania, despre pretenșiunile agitațiunii ale Ligei și revine apoi la discursul dlui Lahovary rostit în camera României cu prilegiul debaterii asupra adresei. Între altele constată, că din discursul dlui Lahovary transpiră, că cabinetul se află în o gravă situație. Discursul său tradează încontestabil o esitare nesigură, care e un simptom mai mult al slăbiciunii. Ministrul atacă pe „exaltados”, acest atac are însă mai mult caracterul defensive decăt expunerii sincere a unei politici, care e doar' unica corectă. La sfârșit ziarul constată cu satisfacție, că discursul dlui Lahovary e totuși o enunțiațiune politică chibzuită și demnă. Ea dovedește, zice ziarul, că cercurile conducătoare din România pun cel mai mare pond pe relațiunile amicale cu monarchia noastră.

Epilog

la procesul

domnișoarelor române din Sibiu.

Pe adresa d-șoarelor date în judecătore, ni-se scrie din București, că și de acolo s'au trimis trei telegrame. Nu s'au primit încă. Probabil au fost oprite ca să nu se agite prin ele!

Din Vaț colonia română deasemeni a trimis. De două zile ne batem însă capul, dar nu le putem descifra. Doar' icaliturile le-am ghitit. Sînt ale d-nelor Otilia Comșa, Victoria Mihali, Zina Suciu, Lenica Șandor și Mioara Olteanu.

Tot nedescifrabilă este și o a doua telegramă dela Arad.

Eată-o, să o descifreze cine știe:

Zandul novac reale le atidat aureola sublimale treiasca vesnalvele focelatinonel arcasa timerica aradana.

Așa batjocură numai în statul ungar se poate face... Și parcă se face dinadins!

Cronică politică.

În ședința de Mercuri a dietei croate, deputatul Dr. Rujici a adresat Banului următoarea interpelație:

1. Are Exc. Sa cunoștință, că în Slavonia se răspîndesc sub scutul autorităților tendențe ilegale în contra națiunii croate și a individualității politice a Croației. 2. Are Exc. Sa cunoștință, că în Mitrovița s'au pus pe colțurile stradelor și pe case tablețe cu numele stradelor în limba germană și croată și cu litere cirilice? 3. Are Exc. Sa cunoștință, că în Mitrovița s'a luat de pe biserica catolică coroana Casei domnitoare și s'a șters inscripția de pe statua lui Christos, mai departe că ușile casei paro-

Cea dintâiu și cea mai veche negustorie specială fundată la 1865.

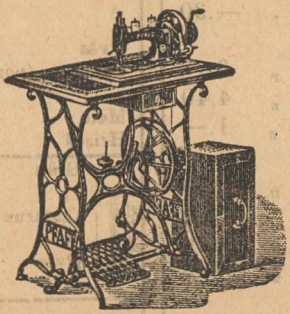
Negustorie de mașini de cusut și velocipede

Ludovic Etter,

str. Urezului nr. 9. SIBIU str. Urezului nr. 9.

recomandă depositul seu totdeauna bogat asortat în mașini de cusut de speciile cele mai probate și bisiele din fabricele cele mai renumite din țeară și străinătate, între care ca specialitate reprezentanța unică a fabricelor.

Seidel & Neumann in Dresda.

G. M. Pfaff in Kaiserslautern.

mașini de cusut și bisiele de ori-ce fabricat, dacă nu s'ar afla în deposit, se procură prompt și cu prețurile fabricii (mai ieftin decât procurându-se de-adeptul).

Toate părțile constitutive și aparțințele.

Atelier de reparaturi.

Garanță pe mai mulți ani se înțelege de sine.

Prețuri curente gratis.

Telegraf pentru casă și locuință, conducte, telefoane etc. și montare conștientioasă a acelor.

JUCĂRII.

Fabrica de jucării societate pe acții în Sibiu, în urma liquidării și desființării ei, vinde marea sa proviziune de diverse jucării cu prețuri foarte reduse.

Mai departe se capătă acolo foarte ieftin întreg aparatul de mașini, potrivite pentru timplari și alte asemenea întreprinderi, apoi un motor (cu torță de 6 cai), în folosire numai de doi ani, în fine diferite unelte de tâmplărie și strunărie.

Localul de vânzare: Pempfingerasse 14.

Direcțiunea.

[2919] 2-4

Nu-i jucărie nu-i glumă, nu-i înșelăciune, ci numai purul adevăr. Mai presus de ori-ce laudă este renumita Colecțiune-Chicago consistătoare dintr'un admirabil Orologiu-remontoir de buzunar și 12 cadouri. Toate numai fl. 3.95.

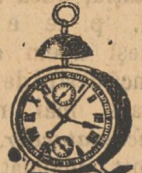

Un orologiu remontoir de buzunar regulat și precis, suflat cu nickel, 1 lanț elegant fason „Chevalier“, 1 portmoneu frumos și durabil, 1 notiț frumos, 2 butoni pentru manșete din aur duble cu mecanism patentat, un briceag de nickel cu scobitor, un elegant creion cu aparat mecanic, o scăpărătoare foarte practică de buzunar, un ac de cravată, 1 necessaire conținând: 1 oglindă de buzunar, un pepten de buzunar, imitație de țest și un obiect de haz.

Toate laolaltă costă numai fl. 3.95.

Orologiul singur e mai mult vrednic și fi restituit ori-și-cui numai decât banii, dacă orologiu nu va umbla corect. Cine voește deci să aibă un orologiu bun și ieftin, acela să comande repede.

Orologiu-deșteptător-Victoria

umblă în ori-și-ce poziție, calitate excelentă, cu arătător de secunde, umblă și deșteaptă foarte punctual.

1 bucată fl. 2.20

cu platformă electrică fl. 2.50 cu cronometru fl. 3.

Scut în contra frigului și umezelii

ofer costumele mele „Tigru“, foarte călduroase și durabile, consistătoare din 1 jachetă și 1 păreche de pantaloni numai fl. 1.70 pro costum.

Pe lângă acestea 1 sapcă fină de astrahan, căldurosă cupțușită, fl. 1.—, 6 părechi ciorapi de iarnă fl. 1.—, 1 jachetă pentru dame din lână curată de Berlin în colorile cele mai moderne și mai frumoase, admirabil decorată, se lipește de trup și e nespus de călduroasă. Prețul pentru ori-care mărime fl. 1.90. 1 Tulpan pentru dame, din lână fină cu ciucuri în toate colorile, pro buc. fl. 1. Expedarea se face numai pe lângă bani gata ori rambursă și ne rugăm ca comanda să se facă grabnic. Comanda se adresa la vechea și solida firmă

Rabinovicz

Wien I., Wallfischgasse 4/P.

CADOU ADMIRABIL

pentru dame.

Inimă de aur dublă veritabilă cu lanț venețian

numai fl. 3 cu un elegant etui de mătăsu.

Aceleași în aur de 14 carate fl. 11.50.

Se expediază numai cu rambursă.

WILH. GROSZ, juvaergiu

fondat 1854.

[2725] 5-5

WIEN, IV., Margarethenstrasse 45.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[158] 48

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobiliu etc.

b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru termnuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Table with 2 columns: Despagubiri pentru daune cauzate prin foc, Sume asigurate pe viață. Rows for years 1869-1890, 1891, 1892, 1893 and a total sum.

Conform bilanțului pentru 1893 fondurile de rezervă și garanție se ucră la 864.028 fl. 70 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslășiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cismădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

[2129] 9-10

Wiener Kronen-Bazar FEKETE in WIEN V., Rüdigergasse Nr. 113.

Pentru atențiune: Comanda în scris se trimite în 24. oră, cu rambursă postală sau trimisă-se înani înainte, mărfurile, care nu conțin se pot îndata

Large table listing various goods and their prices, organized into sections like 'Orologie de buzunar', '1 forin sau 2 coroane', and 'Toale de cai'.

Advertisement for 'Bazarul vienez de coroane' (Vienna, V/I Rüdigergasse Nr. 1, Blumenhaus), featuring an image of a crown and text describing the bazaar's offerings.